

Theologiæ Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Intellectu & Scientia Dei, ejusque Objecto. Item de
voluntate & volitione Dei, ejusque Objecto

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. IV. Non repugnat Deo amor concupiscentiæ. An inter personas
divinas sit amicitia, videtur esse quæstio de nomine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73680](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-73680)

Deus Pater voluntate antecedenti complacet sibi in Filio.

Ex hoc, quod voluntas, ut operans, in Patre non præsupponit gignitionem, sed tantummodo intellec-tionem illam, quæ Pater formaliter intelligit.

Ergo, secundum Scotum, Pater in divinis voluntate antecedenti complacet sibi in ge-neratione passiva Filii; sed prout talis Fi-lius nos est; ergo talis amor respectu Filii non est fructus; ergo est amor strictus. Re-sponder Felix sup. quod talis complacencia non est amor strictus, sed fructus: nam prioritas illa originis antecedens non est sufficiens ad objectum amoris stricti, eò quod in illo priori non est indifferentia ad posseſſionem, & non posseſſionem Filii, quod requiri-rit ad objectum amoris stricti; imo est de-terminatio ad posseſſionem, quia cum prin-cipium Filii sit necessarium, dicit determina-tionem ad existentiam Filii, & simul Fi-lius est posseſſus à Patre, quod sufficit, ut non sit amor strictus.

104. Deus non amat sua decretia a more stricto.

Propter quod, quāvis Deus sit indiffe-rens ad sua decreta, non tamen illa amat amo-re stricto; quia cūm decretum nihil aliud dicat, præter actum necessarium (ut patebit ex intrā dicendis) & Deus suam essentiam non amet amore stricto, ita neque libera de-recta. Hucusque Felix. Sat is feliciter de qua-
tione magis curioſa, quā utilis. Cujusmodi etiam sunt hæ quæſtiones; utrum Deus se amet amo-re concupiscentiæ? Item, an inter divinas Per-sonas sit amicitia? Hæ, inquam, quæſtiones magis curioſa sunt, quā utilis; quia tamen non omnino iutiles, Responſio erit

Reſp. Felicis, illam complacen-tiam esse fruitionem.

Sic Aristoteles 1. Ethic. cap. 6. appella-
amorem amicitiæ, amorem substanzie, &

amorem concupiscentiæ, amorem accidentium; nam accidentia non propter ſe, sed propter aliud amantur, ut divitiae propter hominem. Ita praefatus Auтор. Itaque amor concupi-
ſentiæ in hoc diſtinguitur ab amore amici-
tiæ, quod hic pro objecto formaliter habeat di-
gnitatem, seu bonitatem perſonæ, cui bene vol-
lum; at verò amor concupiscentiæ bonita-
tem rei concepit, quatenus nobis ipſis con-
venit; ita ut in eam ultimò terminetur; sic
amor amicitiæ ultimè terminatur in digni-
tatem perſonæ, sive in ipsam perſonam, quatenus
dignitatem amari.

Ira videtur diſtinguere hos amores Scot. 2.
dist. 6. queſt. 2. §. In iſta quaſtione, num. 3. ibi: Dic
Et iſt uiterius duplex velle, quod potest nominari
amicitia, & concupiscentia; & dicatur velle ami-
citia esse iſtus objecti, cui volo bonum, & velle
concupiscentia esse iſtus objecti, quod volo aliui
alii amato. Velle ergo amicitiæ, secundum
Scotum, eft objecti, cui volo bonum; velle
autem concupiscentiæ eft objecti, quod volo
aliui alii amato. Exemplum primi, diligo
Franciscum in ſe; exemplum ſecundi, diligo
pecunias Franciseo. Ita Franciseus Lytheinus in
ſuis Comment. ad d. locum Scotti.

Jam autem, ut veniamus ad Concluſionem, no-
stram, quid repugnat Deo amor concu-
pisen-tiæ. An inter perſonas di-
vinas sit amicitia, videtur eſſe
quaſtio de nomine.

**105. Quid sit amor amicitiæ, ex Fe-
lice.**

Elix tr. de Beatitudine cap. 2. diff. 8. n. 1.
ſic explicat amorem amicitiæ, & amorem
concupiscentiæ: Inter alios (inquit) actus vol-
luntatis, duos reperio: unus est amor ami-
citiæ, quo quis diligit objectum propter ſe-
ipſum, ſeulo quoemque reſpectu ſeu ordi-
nare ad aliud. Qui amor jure optimo voca-
tur amicitiæ; quia ſicut amicus, cum opera-
tur ut talis, non attendit ad propriam in-
clinationem, & proprium commodum; ſed ſeulo
propter amicum operatur ex ſua innata
libertate; ita, qui diligit objectum amore ami-
citiæ, non attendit ad proprium commodum,
ſed ex innata libertate propter objectum ope-
ratur.

**106. Quid sit amor concu-
pisen-tiæ.**

Alter eft amor concupiscentiæ, quo ama-
tur amato amore amicitiæ aliquod bonum: &
ita iſte amor eft in ordine ad aliud: v.g. quan-
dò amo Petrum propter ſeipſum praesicē, eft
amor Amicitiæ; quando Petro diligo glo-
riam, diuitias &c. hic amor eft concupiſen-
tia.

Si objicias: Amore concupiscentiæ non eft
circa bonum honestum; ſed ſolum circa bo-
num utile, vel deleſabile, aut jucundum ſibi,
vel amico: ſed quidquid Deus ſibi amat, aut
Pater Filio, eft honestum; ergo amor circa
tale bonum, non eft concupiscentia. Repon-
det Felix de Voluntate. Dei cap. 2. diff. 3. n. 6.
neg. Majeorem: nam amore concupiscentiæ
amo mihi gloriam, & honestatem virtutis, pro-
ut in ſe ſunt bona honesta, & mihi etiam ho-
nesta; quāvis verum ſit, quod amor con-
cupiscentiæ ſuppoſat amorem amicitiæ ſub-
jecti, cui tale bonum concupiscentiæ. Si illi
Sumendo itaque amorem concupiscentiæ, pro-
tali actu, quo illi, quod diligimus, volumus
aliquid bonum; certum eft, in Deo dari tam
amorem, tum reſpectu ſui, quia, ut antea dixi-
mus, Universa propter ſemetipſum operari
Dominus, id eft, in honorem ſuum; tum reſpe-
ctu nostri, qui diligit ſeu vult creaturis bonum
ſuum eſſentiale. Atque hæ ſatis de 1. parte
Conclusio.

Quantum ad secundam partem, si quipſum
me interrogat: de quo nomine hic eft qua-
ſtio? Respondeo eitius, de nomine amicitiæ,
ſive de conditionibus, ad eam appellationem
requiri-

regulisti. Una inter alias conditiones est redemptio, sive mutuus amor inter personas distinctas, juxta illud Joannis 14. v. 21. Qui diligit me, diligetur a Pare meo, & ego diligam eum. Hinc Scotus 3. dict. 27. num. 20. Honestas (inquit) in diligibili, & redemtio in dilecto, sunt conditions per se in diligibili, non quidem imperfectionis; immo non esse perfectior, si non redemtari; sed equalitas in istis est conditio concomitans. Deus autem habet honestatem & redemtio in amationem, & excellentiis potest esse amicitia ad ipsum, ita ut dicatur superamicitia.

Et si arguitur; quod equalitas est ratio amicitia. Verum est. Supposita honestate, que est prima ratio amicitiae: equalitas autem est ratio amicitiae similitudinis: sed excellencia est ratio habitus magnitudinis vel perfectioris, quam sit amicitia: taliter in proposito voca charitatem. Ita Doct. Subtil. ut ostendat, hominem per charitatem constituti verum amicum Dei, si non omnino strictè dictum, defectu equalitatis, saltem superamicium, seu perfectiori modo, quam uous homo sit amicus alterius. Et vero inter personas divinas nonne equalitas? Nemo dubitat; quidni ergo strictè dicta amicitia? Quia, inquis, ad redemtio in amationem sunt necessaria duo actus distincti, qui non sunt in Deo; nam uno & indivisibili actu Pater diligit Filium, & Filius diligit Patrem.

Plane sic est: Sed unde probatur necessitas dictae distinctionis? An quia Aristoteles eam requiriuit? Hie loquitur de amicitia humana, non de divina, quam ignorabat: unde ipsius auctoritas in hac re nullius est momenti. Sic etiam idem Philosophus negavit amicitiam inter Deum, & hominem; quia nesciebat dona supernaturalia, per quaenam homo eleveratur ad statum divinum; juxta illud 2. Pet. 1. v. 4. Per quem (Christum Iesum) maxima & pratisa nobis promissa donavit, ut per hanc officiam divina confortes natura. Sicut ergo propter ejus auctoritatem non debet negari amicitiam inter Deum, & hominem; ita neque inter personas divinas.

Dicunt ergo Alii; ad veram amicitiam sufficiere amorem mutuum inter personas distinctas, sive ille amor sit distinctus, sive sit idem. Sicut (inquit) in Deo est vera & propriæ generatio inter Patrem, & Filium; etiam si sit eadem, & indivisibilis, & singularissima natura & essentia in utroque. Sic illi.

Felix sup. num. 4. sic ait: Hæc controversia videtur mihi de nomine; nam numquam negandum est, personas divinas ad invicem se diligere, neque quod hæc amicitia sit valde diversa ab ea, quam Aristoteles agnotuit; nam hic petebat redemtio in per duos amores realiter distinctos; sicut generatio in creatis pertinet in generante & genito duas naturas singulares realiter distinctas; & hoc non obstante, neganda non est generatio propria in Deo inter Patrem, & Filium; & quamvis

hæc sit supereminens generatio; tamen propria generatio est; ita in nostro casu, quamvis inter divinas personas sit supereminens amicitia, ut dicit Heric; tamen neganda non est vera amicitia, cum se ament, & redament, etiam si sit eodem indivisibili actu. Ita Francile.

Et ita patet, quomodo tantum sit quæstio de nomine; nam ad rem quod attinet, omnes convenient in eo, quod dilectio inter personas divinas nos sit nisi unicus indivisibilis actus, qui a vocetur amicitia, an supereminens amicitia, aut certè simpliciter amor seu dilectio, parum refert. Loquere ut vis, non errabis in fide, aut bonis moribus. Et haec nus quidem de voluntatis divinæ objecto in creato. Sequitur agendum de objecto ejus creato. Enimvero, sicut intellectus divinus duplex habet objectum unum increatum, alterum creatum; quidni etiam voluntas divina? Nam, ut habet 1. Conclu. Idem est objectum voluntatis, & intellectus.

Et id est sicut objectum creatum intellectus est ens possibile & actuale seu futurum; pari quoque ratione objectum creatum voluntatis est, ens possibile, & actuale seu futurum, sibi & naturale. Erit igitur

Duplex est objectum voluntatis divinae, in creatum & creatum.

Ecc. duplex est, ens pos-

sibile &

naturale.

CONCLUSIO V.

Diligit Deus creature futuras effaciter, & possibles simplici complacentia.

UTI sup. (Disp. prædict. Sect. 3. & seqq.) dicebamus, inter entia, præter essentiam divinam, alia esse necessaria; alia vero contingentia, quæ concernunt esse existentia, creature, & ex necessariis quidem, quædam pertinere ad divinam essentiam, tamquam ejus proprietates connaturales, pula, attributa, & relationes personarum divinarum; quædam vero ad esse existentia creature. Et sicut ibi dictum fuit, illa omnia cadere sub divinum intellectum, tamquam objecta secundaria cognita in primo objecto, quod est essentia divina; ita hic dicendum, ea omnia cadere sub divinam voluntatem, tamquam objecta secundaria volita in primo objecto, quod est essentia divina. Et omnes difficultates ibi objectæ contra scibilitatem illorum verorum cum suis solutionibus ad appetibilitatem istorum bonorum huic loco possunt applicari.

Quibus una vel altera accedit ex conditione voluntatis specialiter nata. Nam (inquit Smilung sup. numer. 41.) cum voluntas non possit velle unum propter alterum, tamquam objectum secundarium propter primarium, nisi tamquam medium propter finem; bona autem necessaria, quæ enumerata sunt, nempe attributa divina, relationes divinas, & creature secundum esse existentia, non possint à Deo esse

Idem est objectum creatum voluntatis divinae, quod intellectus, ut etiam objectum increatum.

Difficultas contra ob-

jectum se-

cundarium,

increatum;

Temp. 1.

Ce 2 volitæ